

Projekts Nr. 9.2.1.1/15/I/001 „Profesionāla sociāla darba attīstība pašvaldībās”

Projekta īstenošanas periods: 2015. gada aprīlis – 2022. gada decembris

Kopējais finansējums 8 526 615 eiro, t.sk. Eiropas Sociālā fonda finansējums 7 247 622 eiro

Mērķa grupa – pašvaldību sociālo dienestu un pašvaldību izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālisti

Galvenās aktivitātes:

1. Profesionālās kompetences pilnveides (apmācību) un supervīzijas nodrošināšana pašvaldību sociālo dienestu un citu pašvaldības izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem.

Aktivitāte paredz uz individuālām vajadzībām mērķētu sociālā darba speciālistu profesionālās kompetences pilnveidi un supervīzijas (turpmāk – apmācības un supervīzijas). Apmācības un supervīzijas tiks nodrošinātas visā projekta īstenošanas periodā, ievērojot normatīvajos aktos par prasībām sociālo pakalpojumu sniedzējiem noteikto apmācību stundu skaitu kalendārajā gadā.

Apmācību tēmas veidotas tā, lai pilnveidotu sociālā darba speciālistu profesionālo kompetenci (zināšanas, prasmes, praktiskās iemaņas) darbam nepieciešamajās tēmās. Galvenokārt apmācību tēmas koncentrētas uz konkrētu pieeju (piem., naratīvā pieeja, spēka perspektīva, sadarbības attiecību veidošana sociālā darba praksē utml.) pielietošanu darbam ar klientiem, profesionālās kompetences pilnveidi sociālā darba praksē ar konkrētām mērķgrupām (piem., ar jauktām (pēc tautības) ģimenēm, kurās ir atšķirīga uztvere par bērnu audzināšanu, lomām ģimenē, izglītību un nodarbinātību, ar ilgstošiem bezdarbniekiem, ar personām ar invaliditāti, ar personām, kurām diagnosticēts autisms utml.), kā arī tēmas, kas pilnveido profesionālo kompetenci citu amata aprakstā noteikto pienākumu efektīvai izpildei (piem., laika menedžments, emocionālās inteliģences attīstīšana un paškontroles nozīme sociālā darba praksē, profesionālās izdegšanas mazināšana utml.). Apmācības plānotas ņemot vērā, ka ne mazāk, kā 50% no kopējā programmas apjoma tiek veltīts praktisko iemaņu attīstīšanai un prasmju pilnveidošanai, attiecīgi pārējais programmas apjoms ir teorētisko zināšanu apguve.

Efektīvu praktisko iemaņu apguvei, apmācības plānots nodrošināt grupās, kas ir robežās no 12-18 personām. Kopējā apmācību tēmu sarakstā netiks iekļautas vispārējās kvalifikācijas celšanas apmācību programmas, piemēram, datorkursi, lietvedība utml.

Supervīziju kontekstā pašvaldībām būs iespējams izvērtēt un noteikt optimālāko supervīzijas pakalpojuma sniegšanas veidu (grupas vai individuāli), ņemot vērā, vai attiecīgais pakalpojums primāri nav sniedzams individuāli un, ja nav, tad organizējot grupās (grupā 6-10 personām).

Sociālā darba speciālistu apmācības un supervīzijas tiks nodrošinātas visā Latvijā.

2. Metodiku izstrāde pašvaldību sociālo dienestu sociālajiem darbiniekiem darbam ar klientu mērķa grupām, kā arī sociālo darbinieku apmācība šo metodiku ieviešanai darbā un pilotprojektu īstenošana.

Vienas metodikas aprobēšanā tiks iesaistīti vismaz 15 sadarbības partneri, pēc iespējas nodrošinot visu reģionu pārklājumu. Viens sadarbības partneris var piedalīties vairāku metodiku pilotprojektos šīs aktivitātes ietvaros.

Aktivitātes ietvaros tiks izstrādātas metodikas sociālajiem darbiniekiem darbam ar klientu mērķa grupām.

Metodikas plānots veidot divos virzienos: (1) aprakstot konkrētu sociālā darba teoriju (piem., kognitīvi biheiviorālā, psihosociālā utml.) pielietojumu sociālā darba praksē un (2) instrumentus sociālā darba praksē ar konkrētu mērķa grupu (piem., darbā ar cilvēktirdzniecības upuriem, darbā ar vardarbībā cietušām personām, varmākām, darbā ar ģimeni ar bērniem utml.). Kā arī krīzes vadības metodika.

Projekts Nr. 9.2.1.1/15/I/001 „Profesionāla sociāla darba attīstība pašvaldībās”

Metodikas tiks izstrādātas pakāpeniski (atbilstoši projekta laika grafikam). Pašvaldību sociālie dienesti, kuros tiks veikti pilotprojekti, tiks apstiprināti SDSSP un būs projekta īstenošanas sadarbības partneri. Pēc metodikas pamatmateriāla izstrādes pilotprojektos iesaistītajiem sociālajiem darbiniekiem tiks veikta sākotnējā apmācība un pēc detalizētas iepazīšanās ar metodiku, ne mazāk kā 6 mēnešus un ne ilgāk kā 12 mēnešus, notiks metodikas adaptēšana reālā sociālā darba praksē. Metodiku izstrādātāji veic nepārtrauktu uzraudzību un konsultē pilotprojektos iesaistītos darbiniekus. Sadarbības partneru darbinieki fiksē jautājumus, kas metodikās pilnveidojami.

Pēc pilotprojektiem, metodiku izstrādātāji rīko atgriezeniskās saites tikšanās, kur piedalās projekta īstenošanas personāls un uzsāk metodiku pilnveidošanu iepirkumu rezultātā noslēgto uzņēmuma līgumu norādītajos termiņos.

3. Pašvaldību sociālo dienestu vadības kvalitātes modeļa izstrāde un pilotprojektu īstenošana

Tiek izstrādāts vadības kvalitātes modelis, kas paredz sociālā dienesta darba organizācijas standarta izstrādi, kas ietver organizācijas vadības standartu (minimālās prasības) un uz izcilības principiem un regulāru labās prakses salīdzināšanu balstīta pieeja (programma maksimums) sociālā dienesta pakalpojumiem un rezultatīvo rādītāju kopumu sociāla darba prakses mērīšanai, sociālā dienesta sociālā darba prakses satura aprakstu, t.sk. sociālā dienesta darbības procesu apraksts - definējot sociālā darba prakses robežas, starpinstitucionālās un starpprofesionālās sadarbības mehānismu, jeb sadarbības modeļus ar institūcijām un citiem nozaru profesionāļiem, kur aprakstīta pašvaldības sociālā dienesta un sociālo darbinieku sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūru un tās darbiniekiem; ārstniecības iestādēm un ārstniecības personām; izglītības iestādēm un pedagogiem; Valsts probācijas dienestu un tā amatpersonām, tiesībsargājošām iestādēm un policistiem; bāriņtiesu un tās darbiniekiem dažādu sociālo gadījumu vadībai, definēti sociālo dienestu sociālā darba prakses slodzes kritēriji un izstrādāta atalgojuma noteikšanas sistēma, kas tieši saistīta ar sociālā darbinieka kvalifikāciju un reālo noslodzi. Kvalitātes modeļa izstrāde notiks atbilstoši laika grafikam, pa daļām, un to izstrādās iepirkumu rezultātā piesaistītas fiziskas un/vai juridiskas personas balstoties uz uzņēmuma līgumā noteiktām prasībām.

4. Metodiskā atbalsta nodrošināšana sociālā darba speciālistiem, tai skaitā periodisko izdevumu izdošana par sociālā darba aktualitātēm un sociālā darba terminoloģijas vārdnīcas izstrāde

Metodiskā atbalsta ietvaros plānoti regulāri informatīvi pasākumi par aktualitātēm nozarē un projekta ietvaros īstenojamajām aktivitātēm, kā arī tematiski informatīvi pasākumi - diskusijas un metodiskā atbalsta izdevumi.

Ik gadu visā projekta realizācijas laikā plānots organizēt konferenci sociālā darba speciālistiem, kuras saturiskā struktūra ietver gan aktualitātes, gan teorētiskus, gan sociālā darba prakses aspektus. Konference uzskatāma par apjomīgāko mērķa grupas gada pasākumu.

Tāpat ik gadu, ievērojot reģionālo principu, plānots organizēt metodiskos seminārus, kur ministrijas pārstāvji un projekta vadības un īstenošanas personāls informē mērķa grupas pārstāvjus par aktualitātēm normatīvo aktu kontekstā, projekta īstenošanas aktualitātēm, piesaistot ekspertu, padziļināti skata kādu konkrētu sociālā darba prakses tēmu.

Aktivitātes ietvaros divas reizes gadā plānots sagatavot, izdot papīra formātā un izplatīt elektroniski tematisko izdevumu par sociālā darba aktualitātēm, struktūru nosakot: vidēji trešdaļa teorētisko aspektu; vidēji 40% ar sociālā darba praksi saistītu jautājumu izklāsts (pieejas darbam ar konkrētām mērķa grupām, labās prakses piemēri utml.); trešdaļa aktualitāšu nozarē (normatīvo aktu izmaiņas, aktualitātes projektā utml.).

Plānots aktualizēt un izdot ievērojami pilnveidotu „Sociālā darba terminoloģijas vārdnīcu”.

Plānotas tematiskās diskusijas par dažādiem aspektiem, kam ir tieša ietekme uz sociālo dienestu darba efektivitāti un sociāla darba speciālistu profesionalitāti, piemēram, par darbinieku attieksmi pret

Projekts Nr. 9.2.1.1/15/I/001 „Profesionāla sociāla darba attīstība pašvaldībās”

dažādību (personas ar citu reliģisko piederību, imigranti, LGBT personas utml.); par institūcijas „mikroklimata” ietekmi uz institūcijas mērķu sekmīgu realizēšanu un to ietekmējošiem faktoriem (t.sk. darbinieku savstarpējas sadarbības problēmas, neuzticība, institūcijas vērtību nozīme utml.); par cēloņiem situācijai, kurā vairākums sociālā darba profesionāļu ir sievietes; sociālā darba Latvijā duālisms (institucionālā pasūtījuma, pieprasījuma un individualizētas pieejas klientam pretruna); par sabiedrībā valdošo stereotipu dominanci sociālā darba praksē, kā rezultātā dažkārt novērojama sociālo darbinieku diskriminējoša attieksme un pārākuma izrādīšanu pār projekta labuma guvējiem – sociālo dienestu klientiem un noteiktu klientu stigmatizēšanu. Tematiskās diskusijas nodrošinās skatījumu uz reālām problēmām, par ko ikdienā netiek diskutēts, bet, kas atstāj ietekmi uz sociālo dienestu darba efektivitāti un darbinieku profesionalitāti. Diskusijas plānots veidot, iesaistot sociāla darba profesionāļus, attiecīgai tēmai piesaistīt jomu ekspertus (sociālantropologi, psihologi utml.) Šādas diskusijas sniegs ieguldījumu arī metodiku darbam ar specifiskām mērķa grupām izstrādē (aktivitāte Nr.2), kā arī vadības kvalitātes kritēriju izstrādē (aktivitāte Nr.3), līdz ar to norises laiku ziņā tiks savietotas, lai nodrošinātu iespējami lielu pievienoto vērtību. Klātienē diskusijās plānots iesaistīt ap 40 mērķa grupas personu, bet plānots nodrošināt video translāciju un pēc diskusijas norises filmēto materiālu publicēt internetā ministrijas tīmekļa vietnē, kā arī izplatīt Facebook tīklā. Lai mērķa grupas dalībniekus, kas piedalās projekta īstenošana informētu, ka pasākums tiek līdzfinansēts no Eiropas Sociālā fonda tiks sagatavoti un šajā aktivitātē aprakstītajos pasākumos izvietoti informatīvie baneri – saliekamie un pārvietojamie stendi. Lai nodrošinātu vizualizēti uztveramu informāciju par projekta ietvaros īstenojamām aktivitātēm, tiks sagatavotas un publicētas infografikas, kas t.sk. ietvers informāciju par to, ka aktivitātes tiek līdzfinansētas no Eiropas Sociālā fonda.

5. Sociālais darbs kopienā, tā attīstība un pilotprojekta īstenošana pašvaldībās

Plānotais atbalsts sociālā darba kopienā iniciatīvām veicinās sociālā darba metodes attīstību un nostiprināšanos, sniedzot ieguldījumu kopienas problēmu identificēšanā un cēloņu analizē, kā arī, meklējot efektīvākos iedzīvotāju un institūciju iesaistes un aktivizēšanas veidus kopienas problēmu risināšanā un prevencijā. Plānots izstrādāt kopienas problēmu identificēšanas un risināšanas metožu aprakstu izmantošanai visās pašvaldībās - republikas pilsētās, lielajos novados, vidējos un mazos novados (iedzīvotāju skaita ziņā; sociālā darba kopienā attīstībai, ministrija identificē novadu lielumu iedzīvotāju skaita ziņā par būtiskāku faktoru, nekā novadu lielumu teritorijas platības ziņā), sociālajos dienestos īstenot sociālā darba kopienā pilotprojektu.

Aktivitātes ietvaros darbība tiks īstenota divos posmos – iepirkuma rezultātā piesaistīti pakalpojumu sniedzēji (juridiskas vai fiziskas personas) izstrādās modeli, kas ietvers metožu un rīcības mehānismu aprakstus. Otrajā posmā tiks piesaistīti un apmācīti pašvaldību sociālie darbinieki, lai pilotprojektu ietvaros pašvaldībās lokāli ieviestu izstrādāto modeli. Aktivitātes ietvaros plānots veikt pilotprojektus, iesaistot sadarbības partnerus, kas tiks piesaistīti un apstiprināti SDSSP.

6. Ex-ante un ex-post izvērtējumi pašvaldību sociālo dienestu darbības efektivitātes novērtēšanai

Uzsākot projekta īstenošanu, plānots veikt ex-ante izvērtējumu. Plānots veikt (1) labuma guvēju, pašvaldību iedzīvotāju, tai skaitā sociālo dienestu klientu apmierinātības novērtējumu ar sociālā darbinieka sniegto atbalstu sociālo problēmu risināšanā (t.sk. novērtējot attieksmi un sadarbību, konkrētā gadījumā piedāvātā risinājuma efektivitāti un atbilstību reālajām vajadzībām, profesionalitāti, reputāciju utml.). Respondentu izlasē plānots iekļaut un aptaujāt arī iedzīvotājus, kas nekad nav bijuši sociālā dienesta klienti, tādējādi novērtējot attieksmi pret sociālo dienestu un tā reputāciju sabiedrībā.

(2) sociālā darba praksi ietekmējošo aspektu novērtējumu sociālajos dienestos, t.sk sociālo dienestu vadītāju, sociālā darba speciālistu un pašvaldību vadītāju redzējumu par sociālā darba praksi ietekmējošo aspektu kopumu, lomu, problēmām, prioritātēm utml. Šī punkta ietvaros iepriekš minētās

Projekts Nr. 9.2.1.1/15/I/001 „Profesionāla sociāla darba attīstība pašvaldībās”

trīs grupas tiks aptaujātas ar anketu palīdzību, notiks darbs fokusgrupās, tiks veiktas padziļinātas ekspertu intervijas.

Ex-post izvērtējumā projekta beigās plānots atkārtoti, balstoties uz to pašu metodoloģiju (lai nodrošinātu rezultātu salīdzināmību), mērīt labuma guvēju, pašvaldību iedzīvotāju, tai skaitā sociālo dienestu klientu apmierinātību, kā arī novērtēt īstenoto projekta aktivitāšu ieguldījuma efektivitāti projekta mērķa sasniegšanā, t.sk. sociālo dienestu vadītāju un sociālā darba speciālistu atgriezeniskā saite par īstenotajām aktivitātēm un pievienoto vērtību pašvaldību sociālo dienestu darba efektivitātes paaugstināšanā un ieguldījumu pašvaldībās nodarbināto sociālā darba speciālistu profesionalitātes pilnveidošanā.

7. Informācijas un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu

Informācija par projektu (t.sk. par līdzfinansējumu no ESF) tiks izvietota ministrijas un pilotprojektu veicēju telpās uz informatīvajiem plakātiem. Par projekta īstenošanu, t.sk. par to, ka aktivitātes tiek līdzfinansētas no Eiropas Sociālā fonda, tiks nodrošināta projekta publicitāte, sniedzot informāciju plašsaziņas līdzekļiem un regulāri aktualizējot informāciju ministrijas mājas lapā. Sociālajā tīklā Facebook tiks izveidots projekta konts. Arī aktivitātē Nr.4 plānotajos pasākumos mērķa grupas pārstāvji tiks informēti, ka projekta aktivitātes tiek līdzfinansētas no Eiropas Sociālā fonda.